6.14 Naar versnelling van de energietransitie

Naar versnelling van de energietransitie *Dit kennisproject richt zich op het identificeren en wegnemen van bestuurlijke, organisatorische en maatschappelijke belemmeringen voor de versnelling van de energietransitie op Bonaire. Opgemerkt dat het project "Vision 2050" zal ingaan op deze bestuurlijke aspecten van de energietransitie.*	
Nummer	14
Programma	Mitigatie
Context of thematiek	Dit kennisproject is ondersteunend aan de mitigatieprogramma's uit het Klimaatplan Bonaire. Een analyse van bestuurlijke factoren die randvoorwaardelijk zijn voor de energietransitie laat zien hoe Bonaire haar verduurzamingambities kan waarmaken. De inzet van hernieuwbare energie verkleint de afhankelijkheid van geïmporteerde fossiele brandstoffen, en daarmee de blootstelling aan de volatilitiet van de mondiale olieprijs, en versterkt de economische weerbaarheid van het eiland.
Indicatoren	• % aandeel hernieuwbare energie in elektriciteit productiemix • % aandeel elektrische voertuigen op totaal aantal personenauto's • Mt CO_2 (absoluut en % reductie vs. referentiejaar)
Kennisdoel	• Het systematisch identificeren van bestuurlijke, juridische, organisatorische en maatschappelijke knelpunten die de uitvoering en opschaling van de energietransitie op Bonaire vertragen. • Het in kaart brengen en verduidelijken van de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen overheden, nutsbedrijven, toezichthouders en andere betrokken partijen, met oog op effectievere samenwerking. • Het formuleren van aanbevelingen voor vereenvoudiging en harmonisatie van besluitvorming, vergunningverlening, subsidie-trajecten en uitvoeringsprocessen die relevant zijn voor de energietransitie. • Het identificeren van randvoorwaarden voor voldoende capaciteit, continuïteit en bestuurlijke stabiliteit, zodat duurzame energieprojecten tijdig en betrouwbaar gerealiseerd kunnen worden. • Het analyseren van factoren die sociale acceptatie, participatie en rechtvaardige verdeling van baten beïnvloeden, en het vertalen hiervan naar handelingsperspectieven voor beleid en uitvoering. • …
Beschikbare kennis	• Kwaliteit- en capaciteitsdocument voor WEB Bonaire en ContourGlobal, zoals wettelijk vereist door de ACM. • WEB Bonaire, diverse studie en diverse conferentie presentaties • ContourGlobal, diverse studies • TNO-2016-R10034, Energievisie Bonaire • TNO-2021-R11513, Klimaat neutrale energievoorziening Caraïbisch Nederland • Royal Haskoning, diverse studies • …
Kennisleemte	• De technische kennisleemte voor de energietransitie van Bonaire is beperkt. Bij de energiebedrijven, hun kennispartners en toezichthouders is reeds veel kennis aanwezig over het potentieel voor verduurzaming van de elektriciteitsvoorziening op Bonaire en de daarmee samenhangende ruimtelijke-, financiële en logistieke randvoorwaarden alsmede de effecten op de productiekostprijs en tarieven. • Er is nieuw onderzoek nodig naar bestuurlijke aspecten of barrières die de versnelling van de energietransitie doorgaans verhinderen. Hierbij dient gedacht te worden aan het vergunningenstelsel (terrein, transport, kap),

	uitvoeringscapaciteit, het consistent aanhouden van subsidie toezeggingen (SDE) en de sociale acceptatie van duurzame energie-installaties. Tevens behoeft de verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen overheden, nutsbedrijven en toezichthouders verduidelijking. Opgemerkt dat het project “Vision 2050” zal ingaan op deze bestuurlijke aspecten van de energietransitie. • …
Beoogde resultaten	• Systematisch overzicht van governance-, vergunningen-, uitvoerings- en samenwerkingsknelpunten die de energietransitie op Bonaire vertragen. • Duiding en aanbevelingen voor taakverdeling tussen overheden, nutsbedrijven, toezichthouders en andere betrokken partijen. • Concrete voorstellen voor harmonisatie en vereenvoudiging van besluitvorming, vergunningverlening en subsidietrajecten. • Inzicht in factoren die draagvlak en betrokkenheid van inwoners en bedrijven bij duurzame energie bevorderen of belemmeren. • Praktische aanbevelingen die aansluiten op bestaande trajecten (zoals Vision 2050) en direct bruikbaar zijn voor beleidskeuzes. • …
Verwachte impact	• Versnelling van de energietransitie op Bonaire • Groter aandeel duurzame energie in de elektriciteitsmix • Versterkte uitvoeringskracht en voorspelbaarheid • Meer maatschappelijk draagvlak • Grotere economische en energetische weerbaarheid
Kritische succesfactoren of randvoorwaarden	• Samenwerking en commitment tussen Rijk en OLB • Beschikbare uitvoeringscapaciteit • Ruimtelijke en logistieke inpasbaarheid • Bereidheid tot aanpassing van bestaande werkwijzen • Samenhang met andere beleidsprocessen
Indicatief budget	0,25-0,5 miljoen € in afstemming met kennisprojecten 12 en 13
Indicatieve doorlooptijd	2-3 jaar

[*] Noot: in bredere context is het de vraag hoe vitale infrastructuren (luchthaven, zeehaven, energieproductie, telecom, enz.) getroffen kunnen worden door extreem weer, met name overmatige neerslag of harde wind. Tevens is het de vraag welke aanpassingsmaatregelen zijn het meest effectief om deze effecten te beperken.

[†] Noot: uitgangspunt kan zijn de projecties voor temperatuurstijging uit de KNMI klimaatscenarios’s 2023; KNMI - KNMI'23-klimaatscenario's)